

P9_TA(2023)0372

Ostatnie wydarzenia w dialogu Serbia-Kosowo, w tym sytuacja w północnych gminach Kosowa

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 października 2023 r. w sprawie ostatnich wydarzeń w stosunkach między Serbią a Kosowem, w tym sytuacji w północnych gminach Kosowa (2023/2880(RSP))

(C/2024/2654)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Serbii i Kosowa, w szczególności rezolucję z 10 maja 2023 r. w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2022 dotyczącego Serbii ⁽¹⁾ i rezolucję z 10 maja 2023 r. w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2022 dotyczącego Kosowa ⁽²⁾,
 - uwzględniając wcześniejsze oświadczenia UE w sprawie Serbii i Kosowa, w szczególności konkluzje Rady Europejskiej z 9 lutego 2023 r. w sprawie wspieranego przez UE dialogu między Belgradem a Prisztiną,
 - uwzględniając wniosek Serbii o członkostwo w UE złożony 19 grudnia 2009 r.,
 - uwzględniając wniosek Kosowa o członkostwo w UE złożony 15 grudnia 2022 r.,
 - uwzględniając rezolucję nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ z 10 czerwca 1999 r.,
 - uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między rządami Serbii i Kosowa (porozumienie brukselskie) z 19 kwietnia 2013 r., porozumienia z 25 sierpnia 2015 r. oraz toczący się dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,
 - uwzględniając porozumienie w sprawie swobody przemieszczania się, zawarte między rządami Serbii i Kosowa 27 sierpnia 2022 r., a także porozumienie w sprawie tablic rejestracyjnych z 23 listopada 2022 r. oraz plan wdrażania umów energetycznych w ramach dialogu wspieranego przez UE z 21 czerwca 2022 r.,
 - uwzględniając porozumienie brukselskie z 27 lutego 2023 r. i umowę z Ochrydy w sprawie ścieżki normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią z 18 marca 2023 r. oraz załącznik realizacyjny do niej,
 - uwzględniając dialog parlamentarny w Serbii wspierany przez Parlament Europejski;
 - uwzględniając oświadczenie UE z 28 września 2023 r. w sprawie ostatnich wydarzeń na północy Kosowa ogłoszone na 1444. posiedzeniu Stałej Rady Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w ostatnim roku w północnym Kosowie doszło do szeregu incydentów, w tym blokad dróg, bojkotów wyborczych, ataków na budynki komunalne oraz brutalnych napaści na funkcjonariuszy policji i żołnierzy NATO ze strony kosowskich Serbów i Serbów; mając na uwadze, że od lipca 2022 r. ekstremistyczne zorganizowane grupy powiązane z członkami serbskiego rządu podsycają napięcia na północy Kosowa, budując barykady i dopuszczając się przemocy wobec przedstawicieli władz Kosowa w odpowiedzi na decyzję dotyczącą tablic rejestracyjnych pojazdów; mając na uwadze, że w listopadzie 2022 r. kosowscy Serbowie ustąpili ze stanowisk w kosowskich instytucjach na północy kraju;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0192.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0193.

- B. mając na uwadze, że 19 kwietnia 2013 r. zawarto pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków między rządami Serbii i Kosowa, a następnie kolejne porozumienia, ostatnio porozumienie w sprawie ścieżki normalizacji stosunków z 18 marca 2023 r., którego podpisania odmówił jednak prezydent Serbii Vučić; mając na uwadze, że od 2011 r. toczy się wspierany przez UE dialog na rzecz normalizacji stosunków; mając na uwadze, że przedmiotem rozmów były tylko trzy elementy z ostatniego załącznika realizacyjnego: deklaracja w sprawie osób zaginionych, przedstawienie statutu zespołu zarządzającego stowarzyszenia/wspólnoty oraz ogłoszenie wspólnego komitetu monitorującego;
- C. mając na uwadze, że 23 kwietnia 2023 r. Kosowo przeprowadziło lokalne wybory uzupełniające w czterech gminach zamieszkałych w większości przez Serbów na północy kraju; mając na uwadze, że główna partia etnicznych Serbów Serbska Lista, która ma bliskie powiązania z prezydentem Vučićem i Serbską Partią Postępową (SNS), aktywnie bojkotowała te wybory; mając na uwadze, że w wyniku tego bojkotu frekwencja w wyborach wyniosła jedynie około 3 %; mając na uwadze, że wybory odbyły się zgodnie z ramami prawnymi Kosowa, ale nie można uznać ich wyników za reprezentatywne;
- D. mając na uwadze, że 26 maja 2023 r. specjalne oddziały kosowskiej policji eskortowały nowo wybranych burmistrzów, aby mogli oni wejść do budynków gminy; mając na uwadze, że 26 maja 2023 r. na północy Kosowa doszło do brutalnych starć między demonstrantami a kosowską policją; mając na uwadze, że w dniach 29–31 maja 2023 r. demonstranci brutalnie zaatakowali żołnierzy sił pokojowych NATO (KFOR), kosowskich policjantów i dziennikarzy; mając na uwadze, że w następstwie tych wydarzeń zwiększono obecność sił KFOR w terenie;
- E. mając na uwadze, że 1 czerwca 2023 r. wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josep Borrell zwrócił się do Kosowa o wycofanie policyjnych sił specjalnych z miast na północy kraju, o przeprowadzenie nowych wyborów lokalnych i zapewnienie udziału w nich kosowskich Serbów, a także o rozpoczęcie prac nad włączeniem stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkałych w większości przez Serbów (ASM) do dialogu wspieranego przez UE; mając na uwadze, że wiceprzewodniczący Komisji/wysoki przedstawiciel Josep Borrell ostrzegł, że brak działań w tym kierunku będzie miał poważne konsekwencje dla stosunków UE z Kosowem;
- F. mając na uwadze, że 14 czerwca 2023 r. serbskie siły specjalne siłą uprowadziły trzech kosowskich funkcjonariuszy straży granicznej w regionie przygranicznym między północnym Kosowem a Serbią; mając na uwadze, że urzędnicy z Kosowa i Serbii podawali różne miejsca uprowadzenia, oskarżając się wzajemnie o nielegalne przekroczenie granicy; mając na uwadze, że Serbia następnie zwolniła zatrzymanych funkcjonariuszy;
- G. mając na uwadze, że 1 lipca 2023 r. Komisja nałożyła na Kosowo negatywne środki; mając na uwadze, że UE nie nałożyła podobnych środków na Serbię;
- H. mając na uwadze, że po posiedzeniu wysokiego szczebla w ramach dialogu między Belgradem a Prisztiną, które odbyło się 14 września 2023 r., UE wyraziła zaniepokojenie niewywiązywaniem się przez strony z zobowiązań wynikających z umowy z Ochrady i z załącznika realizacyjnego do niej;
- I. mając na uwadze, że 24 września 2023 r. grupa uzbrojonych członków serbskiej organizacji paramilitarnej przeprowadziła atak terrorystyczny na północy Kosowa, w którym zginął jeden kosowski policjant i trzech napastników; mając na uwadze, że terroryści zabarykadowali się w klasztorze Banjska pomimo obecności grupy pielgrzymów z Serbii, którzy również przebywali wewnątrz; mając na uwadze, że kiedy kosowska policja odzyskała kontrolę nad sytuacją, aresztowała kilku napastników i skonfiskowała ogromną ilość broni, materiałów wybuchowych i amunicji;
- J. mając na uwadze, że ataki między grupami etnicznymi w Kosowie są częste, czego przykładem jest napaść na dwóch młodych kosowskich Serbów w wigilię prawosławnego Bożego Narodzenia w 2023 r.;
- K. mając na uwadze, że wśród Serbów, którzy zginęli podczas incydentu z 24 września 2023 r., władze Kosowa zidentyfikowały Bojana Mijailovicia mającego powiązania z szefem serbskiego wywiadu Aleksandrem Vulinem; mając na uwadze, że Serbia obchodziła oficjalny dzień żałoby, ponieważ w kraju odwołano wszelkie wydarzenia sportowe i obniżono flagi do połowy masztu, a serbski minister obrony Miloš Vučević nazwał serbskich napastników zabitych w Kosowie „męczennikami”;
- L. mając na uwadze, że rząd kosowski oskarżył o zorganizowanie tego ataku Serbię, twierdząc później, że celem ataku było zajęcie zamieszkałej przez Serbów północy Kosowa; mając na uwadze, że rząd kosowski przedstawił dowody świadczące o powiązaniach tej grupy z Serbią;

- M. mając na uwadze, że Milan Radoičić, wiceprzewodniczący Serbskiej Listy, przyznał się do zorganizowania ataku, zaprzeczając, że brał w nim udział rząd serbski; mając na uwadze, że Radoičić został zatrzymany, a następnie zwolniony z aresztu w Serbii bez postawienia zarzutów; mając na uwadze, że w 2021 r. Radoičić został ujęty w wykazie wyraźnie wskazanych obywateli krajowych oraz osób, których aktywa zostały zablokowane, prowadzonym przez Biuro Kontroli Aktywów Zagranicznych Departamentu Skarbu USA i obejmującym osoby odpowiedzialne za korupcję i poważne naruszenia praw człowieka; mając na uwadze, że w 2022 r. Radoičić został również objęty sankcjami na mocy przepisów Zjednoczonego Królestwa w sprawie globalnych sankcji antykorupcyjnych;
- N. mając na uwadze, że władze serbskie zaprzeczyły jakiegokolwiek udziałowi w ataku;
- O. mając na uwadze, że w tygodniach i miesiącach przed atakiem z 24 września 2023 r. serbskie oddziały policyjne, specjalne jednostki policyjne i wojskowe rozmieszczono na 48 pozycjach w pobliżu serbskiej granicy z Kosowem, co jeszcze bardziej zaogniło i tak już napiętą sytuację; mając na uwadze, że 29 września 2023 r. UE, administracja USA i rząd niemiecki wezwały Serbię do wycofania jej oddziałów z granicy z Kosowem; mając na uwadze, że Serbia wycofała następnie część swoich sił zbrojnych; mając na uwadze, że incydenty te pogłębiły niestabilność w regionie i podważyły dialog między Serbią a Kosowem;
- P. mając na uwadze, że 13 października 2023 r. Serbska Lista ogłosiła publicznie, że bezwarunkowo weźmie udział w wyborach lokalnych na północy Kosowa;
- Q. mając na uwadze, że kosowska policja jest pierwszym w kolejności organem zapewniającym bezpieczeństwo w tym kraju, drugim jest sformowana jednostka policji misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX), a trzecim – KFOR;
- R. mając na uwadze, że pomimo wysiłków mediacyjnych podejmowanych przez UE w ciągu ostatnich kilku miesięcy Serbia i Kosowo nie poczyniły postępów na drodze do normalizacji wzajemnych stosunków;
- S. mając na uwadze, że utrzymujące się bliskie stosunki i partnerstwo Serbii z Rosją i Chinami budzą wątpliwości co do strategicznego kierunku Serbii oraz utrudniają jej rozwój gospodarczy i polityczny; mając na uwadze, że Rosja wykorzystuje swoje wpływy w Serbii, aby próbować destabilizować sąsiadujące suwerenne państwa, w tym Kosowo, ingerować w ich sprawy i im zagrażać; mając na uwadze, że Serbia stała się bezpiecznym schronieniem dla rosyjskich przedsiębiorstw; mając na uwadze, że platformy mediów społecznościowych stały się narzędziem do wspierania antydemokratycznych ruchów politycznych na Bałkanach Zachodnich;
1. z całą stanowczością potępia odrażający i tchórzliwy atak terrorystyczny na funkcjonariuszy kosowskiej policji przeprowadzony przez dobrze zorganizowanych członków serbskiej organizacji paramilitarnej we wsi Banjska/Banjské na północy Kosowa, do którego doszło 24 września 2023 r. i w którym został zamordowany funkcjonariusz kosowskiej policji Afrim Bunjaku, a dwóch kolejnych kosowskich policjantów zostało rannych; wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, które jeszcze tego nie uczyniły, do potępienia tego ataku; wyraża głębokie ubolewanie z powodu ofiar i składa kondolencje rodzinie, współpracownikom i bliskim Afrima Bunjaku; wyraża uznanie dla kosowskiej policji, która po ataku od razu nawiązała współpracę z partnerami międzynarodowymi, EULEX i KFOR;
2. wzywa obie strony do działań na rzecz deeskalacji sytuacji w północnym Kosowie i uniknięcia wszelkiej retoryki lub działań, które zaostrzyłyby napięcia; wzywa do ustalenia wszystkich faktów dotyczących ataku i uważnie śledzi toczące się dochodzenia prowadzone przez władze Kosowa; wzywa UE, aby udzieliła kosowskim władzom wsparcia w dochodzeniu, w tym za pośrednictwem misji EULEX; podkreśla, że sprawcy tego karygodnego ataku muszą zostać bezzwłocznie pociągnięci do odpowiedzialności i stanąć przed wymiarem sprawiedliwości; wzywa władze Kosowa do ujawnienia wszystkich dowodów dotyczących tego incydentu; wzywa instytucje międzynarodowe w Kosowie, w tym EULEX, do oceny tych dowodów; wzywa Serbię do pełnej współpracy w ramach dochodzeń i postawienia przed sądem – zgodnie z prawem – osób odpowiedzialnych za atak, które obecnie przebywają na terytorium Serbii, w tym ich ekstradycji do Kosowa;
3. podkreśla, że ta operacja wskazuje na znaczną koncentrację sił wojskowych i stanowi poważną eskalację, która jest nielegalna i sprzeczna z ponawianymi apelami ze strony UE o deeskalację na północy Kosowa; wzywa Serbię, by powstrzymała się od dalszej eskalacji, która podważa porządek konstytucyjny Republiki Kosowa, oraz by zapobiegała wszelkiemu przemytowi broni przez granicę; w związku z tym wzywa ponadto władze Kosowa do działania na rzecz otwartego handlu wszystkimi towarami i usługami cywilnymi;

4. wzywa Komisję i Radę, aby podjęły działania przeciwko rządowi serbskiemu, jeżeli dochodzenie wykaże, że Serbia była bezpośrednio zaangażowana w atak terrorystyczny we wsi Banjska lub w brutalne ataki na północy Kosowa w maju 2023 r., lub jeżeli władze serbskie nie okażą gotowości do współpracy; w związku z tym wzywa Komisję, aby wstrzymała wypłatę przyznanych Serbii funduszy z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III, jeżeli dochodzenie potwierdzi, że władze serbskie były bezpośrednio zaangażowane w ataki; wzywa Radę, aby zastosowała ukierunkowane środki ograniczające, takie jak m.in. zamrożenie aktywów i zakaz podróżowania wobec osób i podmiotów, które próbują zdestabilizować sytuację w północnym Kosowie i liderów zorganizowanych grup przestępczych; w tym kontekście wzywa Radę do pójścia za przykładem Stanów Zjednoczonych i nałożenia sankcji na Milana Radoičicia;

5. zdecydowanie potępia koncentrację sił serbskich przy granicy z Kosowem; odnotowuje ważny krok, jaki stanowi wycofanie przez Serbię części jej oddziałów z granicy z Kosowem; wzywa Serbię, by powstrzymała się od podobnej eskalacji w przyszłości oraz by w pełni przestrzegała porozumienia z Kumanowa; wzywa Serbię do wzmożenia wysiłków w celu złagodzenia napięć spowodowanych koncentracją sił zbrojnych; w związku z tym wzywa Serbię do zlikwidowania wszystkich wysuniętych baz wojskowych zlokalizowanych w pobliżu granicy z Kosowem, w tym sprzętu, tj. systemów przeciwlotniczych i ciężkich jednostek artyleryjskich, do powstrzymania się w przyszłości od wszelkich nieproporcjonalnych rozmieszczeń oddziałów wojskowych na tym obszarze oraz do zaprzestania wszelkiego wspierania formacji terrorystycznych na północy Kosowa;

6. podkreśla, że taka agresywna postawa militarna, w połączeniu z radykalną retoryką polityczną w Serbii i poważnymi przesłankami świadczącymi o tym, że państwo serbskie było zaangażowane w niedawne akty przemocy politycznej w północnym Kosowie, dowodzi, że rząd serbski prowadzi bardzo niebezpieczną, ale spójną politykę wobec Kosowa i jego zachodnich partnerów;

7. zdecydowanie potępia brutalne ataki na żołnierzy KFOR, kosowskich policjantów i dziennikarzy, do których doszło w maju 2023 r.; wzywa właściwe władze, aby postawiły przed sądem wszystkich sprawców tych godnych potępienia ataków;

8. wzywa KFOR, aby opracował plan obrony dla północnego Kosowa, który będzie na tyle solidny, aby zniechęcać do dalszej eskalacji; z zadowoleniem odnotowuje, że Wielka Brytania wysłała do Kosowa 200 żołnierzy, którzy wzmocnili siły KFOR, i zdecydowanie wzywa państwa członkowskie UE, aby bezzwłocznie wysłały dodatkowe oddziały do tego kraju; z dużym zadowoleniem stwierdza, że NATO podjęło decyzję o wyposażeniu KFOR w cięższe uzbrojenie, aby zwiększyć jego siłę bojową; wzywa NATO do zadbania o to, by siły KFOR miały odpowiednią zdolność do ścisłego monitorowania całego północnego Kosowa i stałego nadzoru nad regionem, dzięki czemu wszelkie ataki na funkcjonariuszy kosowskich organów ścigania, lub innego rodzaju działania w nich wymierzone albo próby ich uprowadzenia przez paramilitarne grupy będą natychmiast i na bardzo wczesnym etapie wykrywane; wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia liczby jednostek misji EULEX w terenie, w szczególności na północy Kosowa, oraz w razie potrzeby do tymczasowego wzmocnienia jej roli jako podmiotu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo na północy Kosowa;

9. odnotowuje fakt, że Serbia obchodziła dzień żałoby narodowej, aby upamiętnić wszystkie ofiary; głęboko ubolewa, że trzech zabitych terrorystów przedstawiono jako bohaterów walczących o Serbię, co znacznie zwiększyło napięcia polityczne w regionie;

10. wzywa do zacieśnienia współpracy międzynarodowej i transgranicznej między Serbią a Kosowem w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej; ubolewa nad ograniczonymi postępami w dochodzeniach i ściganiu takich spraw; wyraża zaniepokojenie trudnościami w walce z przestępczością zorganizowaną na północy Kosowa, gdzie nadal działają grupy przestępcze, co negatywnie wpływa na życie i perspektywy obywateli Kosowa w północnych gminach; jest zaniepokojony dowodami wskazującymi na kontakty między władzami Serbii a brutalnymi grupami przestępczymi aktywnymi w północnym Kosowie i w Serbii; apeluje, aby zostało to wyjaśnione w dochodzeniu; wzywa KFOR i EULEX do regularnych wspólnych ocen bezpieczeństwa na północy Kosowa, aby oszacować sytuację w zakresie bezpieczeństwa i skupić się w większym stopniu na istotnym wpływie przestępczości zorganizowanej na rozwój sytuacji w tym regionie;

11. ubolewa, że sąd w Belgradzie odrzucił apel prokuratury generalnej w Belgradzie o aresztowanie Milana Radoičicia ze względu na ryzyko ucieczki, biorąc pod uwagę fakt, że Radoičić przyznał się do zorganizowania ataku z 24 września 2023 r.; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że osoby odpowiedzialne za atak we wsi Banjska mogą uniknąć postawienia ich przed sądem;

12. wzywa Serbię i Kosowo, by potępiły wszelkie formy przemocy i prowokacje, wezwały do powściągliwości i natychmiastowego zaprzestania wszelkich działań, które mogą spowodować dalszą eskalację napięć; wzywa Serbię i Kosowo, by powstrzymały się od jednostronnych działań, które mogłyby zagrozić pokojowi i stabilności w regionie, oraz podjęły aktywne działania na rzecz pokojowego rozwiązania sporów w drodze dialogu wspieranego przez UE; potępia postępowanie władz serbskich w związku z tym poważnym atakiem z 24 września 2023 r., w tym ich niechęć do współpracy w dochodzeniu, ich rolę w szerzeniu propagandy na temat ataku, gloryfikowanie sprawców i udzielanie im poparcia politycznego, pobłażliwe traktowanie organizatorów i sprawców ataku, które przybrało nawet formę zapewnienia im schronienia, retorykę serbskich przywódców podczas tego kryzysu oraz próby destabilizacji Kosowa; wzywa do przeprowadzenia rzetelnego dochodzenia w sprawie wszystkich ataków o podłożu etnicznym, do których dochodziło w całym Kosowie, w tym ataków na most nad Bystrzycą i w wigilię prawosławnego Bożego Narodzenia w miejscowości Štrpce;

13. popiera normalizację stosunków między Kosowem a Serbią; ponawia swój apel do Serbii i Kosowa o zaangażowanie się w dialog między Belgradem a Prisztiną w dobrej wierze i w duchu kompromisu, tak aby bez dalszej zwłoki osiągnąć wszechstronne i prawnie wiążące porozumienie w sprawie normalizacji stosunków w oparciu o zasadę wzajemnego uznania i zgodnie z prawem międzynarodowym; wzywa zainteresowane strony, aby w dialogu w większym stopniu uwzględniały obywateli; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, aby przeznaczyła większe zasoby na dialog wspierany przez UE;

14. wzywa UE, by wzmocniła swoją rolę mediatora w dialogu między Serbią a Kosowem oraz ogólnie na Bałkanach Zachodnich, a także by zaproponowała nowe, innowacyjne i zrównoważone podejście do mediacji między stronami w celu przezwyciężenia obecnego impasu, biorąc pod uwagę konsekwencje ataku z 24 września 2023 r. oraz fakt, że należy przywrócić zaufanie do tego procesu;

15. wzywa w szczególności wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela Josepa Borrella oraz specjalnego przedstawiciela UE ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną oraz innych regionalnych kwestii dotyczących Bałkanów Zachodnich Mirosława Lajčaka do proaktywnego ułatwiania dialogu i do przekazania Parlamentowi nie później niż do końca 2023 r. swoich ustaleń dotyczących zobowiązania się Serbii i Kosowa do osiągnięcia celów dialogu, podejmowanych działań w tym zakresie i realizacji tych celów; podkreśla, że normalizacja stosunków ma zasadnicze znaczenie dla postępów obu krajów na drodze do członkostwa w UE; przypomina, że niepodjęcie konstruktywnych działań prowadzonych w dobrej wierze na rzecz normalizacji stosunków będzie miało konsekwencje dla przystąpienia tych krajów do UE; wzywa UE, by w ramach pomocy przedakcesyjnej podjęła działania wobec tych, którzy nie przestrzegają porozumień;

16. wzywa Serbię i Kosowo, aby w pełni, w praktyce i w dobrej wierze wdrożyły porozumienie brukselskie z 27 lutego 2023 r. i umowę z Ochrydy z 18 marca 2023 r., a także wszystkie poprzednie porozumienia; ubolewa, że Serbia odmówiła podpisania porozumienia brukselskiego i umowy z Ochrydy; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i Komisję do zmaksymalizowania wysiłków na rzecz zapewnienia skutecznego wdrożenia tych umów, w tym powrotu przedstawicieli kosowskich Serbów do kosowskich instytucji; wzywa Kosowo do ustanowienia bez dalszej zwłoki stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkałych w większości przez Serbów zgodnie z porozumieniami brukselskimi z 2013 i 2015 r., konstytucją Kosowa oraz wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego Kosowa z 2015 r.; uważa, że ostateczne i wszechstronne porozumienie wzmocni współpracę, stabilność i dobrobyt w całym regionie; podkreśla, że atak z 24 września 2023 r. nie powinien służyć jako pretekst do odwrócenia uwagi od dialogu na temat normalizacji; uznaje, że Serbia musi dołożyć starań, aby odzyskać wiarygodność w tym dialogu ze względu na jej szkodliwą rolę w wydarzeniach z 24 września 2023 r.; podkreśla znaczenie dialogu między Belgradem a Prisztiną dla roli UE jako wiarygodnego podmiotu polityki zagranicznej w regionie;

17. ubolewa, że Serbia wznowiła kampanię na rzecz nieuznawania Kosowa; wzywa Serbię, by powstrzymała się od prób izolowania Kosowa na scenie międzynarodowej za pośrednictwem takich kampanii; apeluje do pięciu państw członkowskich UE, które nie uznały Kosowa, by to uczyniły; głęboko ubolewa nad sprzeciwem Serbii wobec członkostwa Kosowa w Radzie Europy, co stanowi wyraźne naruszenie porozumienia brukselskiego z 27 lutego 2023 r.; apeluje do Serbii, aby powstrzymała się od gróźb lub użycia siły, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi;

18. ubolewa z powodu bojkotu instytucji sądowych, do którego nawołują serbskie partie polityczne; ubolewa, że główna partia polityczna etnicznych Serbów w północnym Kosowie, Serbska Lista, zbojkotowała wybory samorządowe 23 kwietnia 2023 r. oraz że doszło do zastraszania serbskich polityków opozycyjnych; ubolewa z powodu nacisków kosowskiego rządu na utrzymanie przedstawicieli społeczności albańskiej w Kosowie jako burmistrzów w północnych gminach mimo bardzo niskiej frekwencji wyborczej, ponieważ ich niski poziom legitymacji utrudnia proces pojednania i integracji społeczności albańskiej i serbskiej w Kosowie;
19. podkreśla, że przeprowadzenie przedterminowych wyborów lokalnych w czterech gminach na północy Kosowa ma kluczowe znaczenie dla złagodzenia napięć, i zachęca władze do zapewnienia pełnego udziału wszystkich partii politycznych w wolnych, uczciwych, demokratycznych i pokojowych wyborach; przypomina, że Serbia musi również publicznie zobowiązać się do udziału kosowskich Serbów w wyborach, ponieważ Serbska Lista już ogłosiła swój bezwarunkowy w nich udział;
20. wzywa kosowskich Serbów do powrotu do kosowskich instytucji oraz do powstrzymania się od dalszej eskalacji napięć w terenie, a także zachęca kosowski rząd do znacznego zwiększenia wysiłków na rzecz ich reintegracji, ponieważ inicjatywy mające na celu zaangażowanie społeczności serbskiej w struktury polityczne, społeczne i gospodarcze Kosowa wciąż są bardzo ograniczone; ponownie podkreśla, że pojednanie i integracja społeczności Serbów w Kosowie mają podstawowe znaczenie dla zapewnienia stabilności kraju i postępów w normalizacji stosunków między Prisztiną a Belgradem w ramach dialogu wspieranego przez UE; ponawia apel do władz Kosowa o poprawę wewnętrznego dialogu z niezależnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w północnych gminach, aby budować zaufanie i ułatwić życie codzienne kosowskich Serbów;
21. ubolewa z powodu podjęcia negatywnych środków przez Radę wobec Kosowa i wzywa do ich jak najszybszego zniesienia; wzywa Komisję i Radę do wznowienia kontaktów na wysokim szczeblu z prezydentem i rządem Kosowa; wzywa Komisję do opracowania i przedstawienia do końca roku przejrzystego i ambitnego planu działania na rzecz integracji Kosowa z UE;
22. jest nadal wysoce zaniepokojony destabilizującym wpływem, jaki władze serbskie pod przewodnictwem prezydenta Vučića wywierają na cały region; podkreśla swoje niezachwiane poparcie dla obywateli Serbii w ich walce o europejską, demokratyczną przyszłość; ubolewa, że niektóre strategie polityczne serbskich przywódców stoją w sprzeczności z dążeniem obywateli Serbii do europejskiej przyszłości;
23. wzywa Komisję do działania w charakterze bezstronnego mediatora w procesie normalizacji oraz do unikania wszelkiej polityki ustępstw wobec Serbii; wyraża zaniepokojenie brakiem zdecydowanej krytyki ze strony Komisji mimo niedostosowania się przez Serbię do unijnych sankcji nałożonych na Rosję, ciągłych i częstych spotkań serbskich przywódców na wysokim szczeblu z władzami rosyjskimi, w tym również na terenie Rosji, regresu demokratycznego w tym kraju i braku postępów w zakresie reform związanych z UE, a także destabilizującego wpływu serbskiej polityki na cały region;
24. wzywa serbskie władze, wysokich rangą przedstawicieli politycznych i urzędników do powstrzymania się od używania obraźliwego języka w związku ze wspieranym przez UE procesem negocjacyjnym, unijną polityką na Bałkanach Zachodnich i ogólnie procesem rozszerzenia Unii, ponieważ takie postępowanie może osłabić poparcie społeczne dla polityki UE i ogólnie dla rozszerzenia UE;
25. wzywa serbskie władze i media, by powstrzymały się od nawoływania do nienawiści wobec Kosowa oraz rozpowszechniania kłamstw o „czystkach etnicznych” i „pogromach” w Kosowie, na które nie ma dowodów; wzywa Zgromadzenie Narodowe Serbii, by zaprzestało używania podburzającego języka; popiera wspierany przez Parlament Europejski proces dialogu parlamentarnego w Serbii jako instrument dialogu i budowania konsensusu w ważnych kwestiach związanych z reformami;
26. przypomina, że umowa o liberalizacji reżimu wizowego dla Kosowa nie jest i nie powinna być powiązana z dialogiem i powinna wejść w życie najpóźniej 1 stycznia 2024 r.;
27. potępia nieustanne rosyjskie próby wywierania wpływu na Bałkany Zachodnie, zwłaszcza w Serbii i w Kosowie, poprzez wykorzystywanie podziałów kulturowych, etnicznych i religijnych oraz poprzez destabilizację sił prodemokratycznych; wzywa do pełnego wyjaśnienia ewentualnej roli Rosji w ataku we wsi Banjska;
28. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Kosowa i Serbii, a także siłom pokojowym pod dowództwem NATO w Kosowie.